

Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Mesleki Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Mesleki Kayg? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26969>

Özet

Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Mesleki Kayg? Ölçe?i (MKÖ), Emine Cab? ve Sibel Yalç?nalp taraf?ndan 2013 y?l?nda geli?tirilm? psikometrik bir araçtır. Ölçek, ö?retmenlik mesle?ine haz?rlanan bireylerin bu mesle?e dair ya?ad?klar? kayg? düzeylerini ve türlerini sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. MKÖ, sekiz farklı alt boyutta toplam 45 maddeden oluşmakta olup, 5'li Likert format?nda derecelendirilmiştir. Ölçe?in geli?tirilme sürecinde yap? geçerli?i faktör analizi ile, güvenilirli?i ise Cronbach Alfa iç tutarlı?k katsay?s? gibi yöntemlerle test edilmiştir. Bu araç, ö?retmen adaylar?nın mesleki ya?am?n farklı yönlerine (atanma, ö?renci ileti?imi, yönetim ilişkileri, ekonomik beklentiler) yönelik duyduklar? kayg?yı detaylıca ölçmeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Adaylar?, **Mesleki Kayg?**, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi, Güvenirlik, Yap? Geçerli?i, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Emine Cab?, Sibel Yalç?nalp

Amaç

Ö?retmen Adaylar?na Yönelik Mesleki Kayg? Ölçe?i (MKÖ), ö?retmenlik mesle?ini icra etmeye haz?rlanan ö?retmen adaylar?nın, mesle?in gereklilikleri, zorluklar? ve gelece?i hakkında hissettikleri kayg? seviyelerini tespit etmek amacıyla geli?tirilmiştir. Ölçe?in temel amacı, bu kayg?nın çok boyutlu do?as?n? ortaya koymak ve farklı kayg? kaynaklar?n? (ekonomik, sosyal, görev merkezli vb.) ayrıştırmaktır.

Elde edilen sonuçlar, e?itim fakültelerinde ve ilgili programlarda görev yapan akademisyenlerin, adaylar?n ya?ad??? kayg? alanlar?na yönelik rehberlik ve destek hizmetlerini daha etkili bir şekilde planlamasına yardımcı olmay? hedeflemektedir. Bu sayede mesle?e ba?lama sürecindeki adaptasyon zorluklar?nın minimize edilmesi amaçlanmaktadır.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yapı, **Mesleki Kayg?**'dir. Bu yapı, ö?retmen adaylar?nın mesleki geleceklerine, yeterliliklerine, sosyal statülerine ve çal???ma ko?ullar?na ilişkin duyduklar? endişeleri kapsar. Ölçek, bu kayg? yapı?s?n? sekiz (8) farklı alt boyutta incelemektedir:

Görev merkezli kayg? (Mesle?i seçmede kararsızlık, görev yeterlili?i).

Ekonomik/sosyal merkezli kayg? (Maa? ve toplumsal saygınlık).

Öğrenci/iletişim merkezli kaygı (Öğrenci yönetimi ve etkileşim).

Meslektaş ve veli merkezli kaygı (Profesyonel ilişkiler ve beklentiler).

Kişisel gelişim merkezli kaygı (Kendini sürekli geliştirme ve sıkıcı olmama endişesi).

Atanma merkezli kaygı (Yeni yerleşme ve sınav başarısızlığı korkusu).

Uyum merkezli kaygı (Sosyal ve kurumsal adaptasyon).

Okul yönetimi merkezli kaygı (Yönetimsel adalet ve destek).

Geçerlik

Geliştirilmiş olan Mesleki Kaygı Ölçeğinin geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçtüğünü kanıtlamaya odaklanmıştır. Ölçeğin **yapı geçerliliği**, istatistiksel olarak incelenmiştir. Bu inceleme, çok boyutlu yapının doğrulanması amacıyla faktör analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin teorik olarak belirlenen sekiz alt boyutlu yapıya destekler nitelikte bulunmuştur, bu da ölçeğin mesleki kaygının farklı boyutları başarıyla ayırt edebildiğini göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür. Güvenirlik kapsamında üç temel istatistiksel yöntem incelenmiştir:

Düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu (Item-total correlation).

Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı.

Yarı yarıya test korelasyonu (Split-half reliability).

Bu analizler, ölçek maddelerinin kendi aralarında ve toplam puanla yüksek düzeyde tutarlı olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle Cronbach Alfa katsayısı, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstererek, ölçüm hatasının düşük olduğunu kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

Mesleki Kaygı Ölçeği, **çok boyutlu faktör analizi (AFA)** ile geliştirilmiş olup, bu analiz sonucunda ölçeğin sekiz (8) alt boyuttan oluşan yapıya doğrulanmıştır. Ölçek, toplam 45 maddeden oluşmaktadır. Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara anlamlı düzeyde katkıda bulunduğunu göstermiştir. Bu sekiz faktör, öğretmen adaylarının mesleki kaygısına kapsayıcı bir çerçevede ele almaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert formatı.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Öğretmen Adayları (Prospective Teachers).

Age Group: Genellikle 18-25 yaş aralığındaki üniversite öğrencileri (Eğitim Fakültesi veya Pedagojik Formasyon öğrencileri).

Population Details: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin eğitim fakültelerinde veya öğretmenlik sertifikası programlarında öğrenim gören lisans öğrencileri.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Mesleki Kaygı, Öğretmen Adayları, Öğretmen Eğitimi, Psikometri, Öğrenci İletişimi, Atanma Kaygısı, Okul Yönetimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar Emine Cabı için: eminec@baskent.edu.tr

Correspondence Address: Belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2013

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve koşulları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Cabı, E., ve Yalçınalp, S. (2013). Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği (MKÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 85-96.

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: efdergi.hacettepe.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretmen-adaylarina-yonelik-mesleki-kaygi-olcegi-toad.pdf

Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği Maddeleri

Ölçek, toplam 45 madde ve sekiz alt boyuttan oluşmaktadır. Derecelendirme 5'li Likert formatındadır (1=Çok Kaygılanıyorum, 2=Oldukça Kaygılanıyorum, 3=Kısmen Kaygılanıyorum, 4=Çok Az Kaygılanıyorum, 5= Kaygılanmıyorum).

Görev merkezli kaygı (14 madde): Öğretmenlik mesleğini seçmemde kararsızlık yaşamaktan.

Ekonomik/sosyal merkezli kaygı (7 madde): Toplumda mesleğe yönelik saygının azalmasından.

Öğrenci / iletişim merkezli kaygı (6 madde): Öğrencilerimle iletişim kuramamaktan.

Meslektaş ve veli merkezli kaygı (5 madde): Meslektaşlarımla alan bilgimi yetersiz bulmasından.

Kişisel gelişim merkezli kaygı (4 madde): Sıkıcı bir öğretmen olmaktan.

Atanma merkezli kaygı (3 madde): Atama sınavı sonucu herhangi bir yere atanamamaktan.

Uyum merkezli kaygı (3 madde): İstemediğim bir bölgede/şehirde görev yapmaktan.

Okul yönetimi merkezli kaygı (3 madde): Okul yönetiminin bana adil davranmamasından.